

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1714

Q. 70. An per consuetudinem possit induci novum, vel abrogari antiquum impedimentum Matrimonii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42682

n. 5. *Pont. n. 2.* Hinc infert *Avers.* si infideles contraxissent contra leges Principis sui, & converterentur, debere separari, nisi iterum contrahant secundum leges Ecclesiæ.

§ 16. §. 4. Magistratus civilis nequidem potest imponere pœnam illis, qui v. g. sine consensu parentum, vel cum aliquo extraneo contrahunt: & si volens adjuvare prohibitionem Ecclesiæ imposuerit pœnam illis, qui cum hoc vel illo impedimento contraxerint, non potest pœnam talem exigere, si Ecclesia in tali impedimento dispensârit, quia tum nulla culpa est sic contrahere, ergo nec debetur pœna, sed impediretur libertas Matrimonii, quod prohibet Ecclesia, *Delb. d. 19. f. 9.* Rectè tamen notat *Pont. c. 2. n. 5.* & *Avers.* Magistratus civiles posse ponere leges circa accessoria Matrimonii, uti circa arrhas, sponsalitiâ largitatem, dotem, donationes inter conjuges, successiones &c. hæc enim non pertinent ad substantiam Matrimonii, quæ sola sacra est, *Delb. d. 20. f. 1. n. 12.*

§ 17. Q. 70. An per consuetudinem possit induci novum, vel abrogari antiquum impedimentum Matrimonii. R. Quid sit consuetudo, quandonam habeat vim inducendi vel abrogandi legem insinuavi l. 1. à n. 570. Hic addenda sunt sequentia:

§. 1. Per consuetudinem potest induci vel abrogari lex aliqua ab Ecclesia lata, *Cap. fin. De consuet. Suar. De Leg. tr. 2. c. 49. n. 27.* adeoque possunt impedimenta aliqua dirimentia Matrimonii vel induci, vel abrogari per consuetudinem, *Less. in auctario v. Prescriptio casu 5. Sylvest. in supplem. q. 50. a. un. concl. 7.* Duo tamen requiruntur, imprimis ut hæc consuetudo sit rationabilis: deinde, ut sit legitimè, sive iusto &

prescripto tempore servata, uti notant omnes.

§. 2. Secundum *Ponitium* l. 6. c. 5. à n. 2. & 518.

Less. De iust. l. 2. c. 6. dub. 18. n. 45. consuetudo contra legem dicitur rationabilis, quæ aliàs ferat illà lege, quam evertit, non continet turpitudinem aut deformitatem contra legem divinam vel naturalem, vel rationis æquitatem, consuetudo enim non præscribit Juri divino vel naturali.

§. 3. *Laym.* l. 1. tr. 4. c. 24. n. 6. ex communi 519.

docet ad præscribendum contra legem civilem requiri annos 10. contra ecclesiasticam, 40. *Ca-*
lisp. tr. 3. d. 3. p. 1. §. 2. n. 5. citans multos, dicit in omni lege sufficere decennium, quia tantum requiritur longum tempus, sed decennium in Jure est longum tempus, ergo. Concedit tamen ad præscriptionem contra Ecclesiam requiri 40. annos: consuetudo autem abrogans legem ecclesiasticam, secundum ipsum, potius est in favorem Ecclesiæ, & perficitur 10. annis: Idem sentit *Less.* l. 2. c. 6. dub. 14. & *Gran.* dicens cum *Primo* c. 5. n. 3. aliud esse loqui de consuetudine, aliud de præscriptione.

§. 4. *Caj. Sanch. Salas, Sot. Abb. Roch. Silv. Laym.* 529.

Less. in l. 2. d. 177. n. 64. notant, hoc esse discrimen inter consuetudinem & præscriptionem, quod consuetudo non requirat initio justum titulum, imò non possit incipere bonâ fide, primi enim semper peccant contra legem scriptam, unde, quod consuetudo legem vincat, non habet ex virtute propria, sed ex consensu Principis tacito vel expresso, ex quo superveniente licitus, & mala fides purificatur, tacite autem consentire videtur & approbare (si resistat, nunquam prævalet consuetudo) si sciens

sciens populi morem, cum possit prohibere vel
dissentium declarare, longo tempore toleret, &
Th. Med. Silv. Salas: Non requiri autem scientiam
specialem Principis vel Papæ) sed sufficere con-
sensum generalem seu legalem traditum in Jure
Cap. fin. de consuet. ubi dicitur, consuetudinem
rationabilem decennio durantem prevalere,
quæ dispositio Juris, est consensus legalis sive
generalis omnis Principis) docent *Azor* addu-
cens *Roch.* & *Covarr.* item *Sanch.* l. 7. d. 4. n. 11.
Suar. Côn. Less. l. 2. c. 6. dub. 14. n. 45. *Castrop.* tr.
3. d. 3. p. 2. §. 4. n. 3. *Mald. Avers.* q. 9. f. 3. & *Gob.*
vocat probabilem, licet contrarium putent alii
cum *Pontio* c. 6. E contra præscriptio introducti
non potest, nisi actibus à principio justis & bonâ
fide, uti dixi l. 3. p. 2. n. 480. cum enim hæc à
vero domino dominium auferat solâ (concessio-
ne legis, ut contentiones vitentur, si quis malâ
fide inciperet possidere, iniquum esset legem tali
concedere dominium rei.

521. §. 5. Impedimenta Matrimonii, quæ sunt
Juris divini vel naturalis, non vincit consuetu-
do; Nec etiam ea, quæ sunt Juris divini impe-
dientia tantum, & Juris ecclesiastici dirimentia,
quia hoc ipso, quod Deus & Ecclesia directè sem-
per vetent talia Matrimonia, præsumendum est
illos nunquam in ea consentire: Et tale quid est
votum continentia, & maximè solennis, *Gob.*
tr. 9. à n. 41.

522. §. 6. *Nav. Suar. Laym.* l. 1. tr. 4. c. 24. n. 12. re-
cè docent nullam legem humanam esse, quæ
contrariâ consuetudine tolli non possit, quid-
quid contradicant *Az.* excipiens eas, quæ ex le-
gibus divinis vel traditione Apostolorum dedu-
cuntur, & in eis fundentur, & *Zypæus* excipiens
præ-

præterea eas leges, quæ singulis annis repetuntur in Bulla cœnæ: valétque doctrina *Laymanni*, etiam circa leges infirmantes contractum, v. g. solennitatem requisitam, personæ ex lege humana inhabilitatem &c. *Gloss. Suar. Salas, Sanch. Cón. in 3. p. t. 2. d. 30. dub. 1. concl. 6. Pont. l. 5. c. 9. n. 3.* Et quamvis consuetudo à lege prohibeatur ac reprobetur, vim tamen habet præscripto tempore eam abrogandi, 1. Si mutentur res, aut superveniat nova causa à legislatore non prævisa. 2. Si legislator conscius consuetudinis eam rursus non prohibeat, vel dissentium non ostendat per præscriptum tempus, *Laym. Pont. c. l. n. 9. Sanch. Cón. concl. 4. n. 14. Covarr. l. 3. Vari. c. 13. n. 4.* dicens hanc opinionem esse communem.

§. 7. Consuetudinem habere vim circa impedimenta Matrimonii inducenda, colligitur ex *Cap. 1. & Cap. Super eo, De cognat. spirit. ubi questio erat, an valeret Matrimonium inter fratrum compatrum filios, & dicitur, De his te- nentibus consuetudinem tuæ Metropolitanæ Ecclesiæ & viciniarum circumpositarum exquirere &c.* similiter habetur *Cap. Quod dilectum, De consanguin.* Possentem etiam per consuetudinem abrogari impedimentum aliquod Matrimonii, docent *Sanch. Cón. Pont. Castrop. Avers. Krim. num. 1844.* quamvis lex etiam generaliter talem consuetudinem improbet. Excipiunt, si lex talem consuetudinem vocet, v. g. abusum aut corruptelam: sed iterum limitant, nisi nihilominus legislator postea sciens & videns eam introduci, tacite approbet, tum enim de novo vult, aut permittit, ut valeat, sicque desinat esse corruptela; notantque *Sanch. & Krim. à n. 1257.* tum tantum

mor.
audii
Crox
VIII

tantum ejusmodi consuetudinem non esse corruptelam, si per circumstantias ita justificetur, ut hic & nunc merito præcipi posset, ideoque multò magis per nullam consuetudinem, quæ plus nocet bono communi quàm profit, nullam legem etiam humanam tantum abrogari posse, quia irrationabilis est, & manet corruptela. Ex dictis,

§ 24. §. 8. Colliguntur multa, de quibus alibi suis locis dixi, v. g. per consuetudinem, quamvis communissima sit & longissima, non justificari, 1. usuram: 2. simoniam: 3. violationem immunitatis Ecclesiasticæ: 4. retentionem plurium Beneficiorum ecclesiasticorum sine dispensatione ex causa, si singula sufficiant ad plenam sustentationem &c. Ratio patet ex dictis.

§ 25. Q. 71. Quid dicendum de illo, qui Matrimonium contrahit invincibiliter ignorans impedimentum dirimens, quod habet. R. Ignorantia illum excusat, ut non peccet, nihilominus Matrimonium est invalidum, non aliter, ac si impedimentum fuisset cognitum, quia, quamvis ignorantia excuset, ubi lex est prohibens tantum, non tamen excusat, ubi est irritans. Nec refert, quòd impedimenta aliqua videantur habere rationem pœnæ, uti impedimentum criminis, pœna autem secundum sententiam communem non incurritur, ubi adest ignorantia illius invincibilis, nam impedimenta illa, censi non debent primariò & principaliter pœnæ, uti dicitur num. 642.

§ 26. Q. 72. An leges humanæ constituentes impedimenta dirimentia, absolute obligent in omni casu. R. affirmative. Hinc 1. si quis cognovit sororem sponsæ